

GEZ
(WEZ)

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

K O Ł O B R Z E G

1. Nazwa

**DOM PARAFIALNY I SZKOŁA
OB. MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ**

2. Czas powstania

1893 r.
(neogotyck)

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Widok ogólny zespołu od strony wschodniej

Widok dawnego budynku parafii od północnego- wschodu

Widok ogólny zespołu od strony południowej

Detale wystroju elewacji frontowej dawnego budynku parafii

4. Adres (ulica, nr posesji)

Kołobrzeg
ul. Zwycięzców 12-12A
p-ta 78-100
nr dz. 116, obr. 12

5. Przynależność administracyjna

województwo **zachodniopomorskie**

powiat **kołobrzegi**

gmina **Miasto Kołobrzeg**

6. Formy ochrony

Inne:

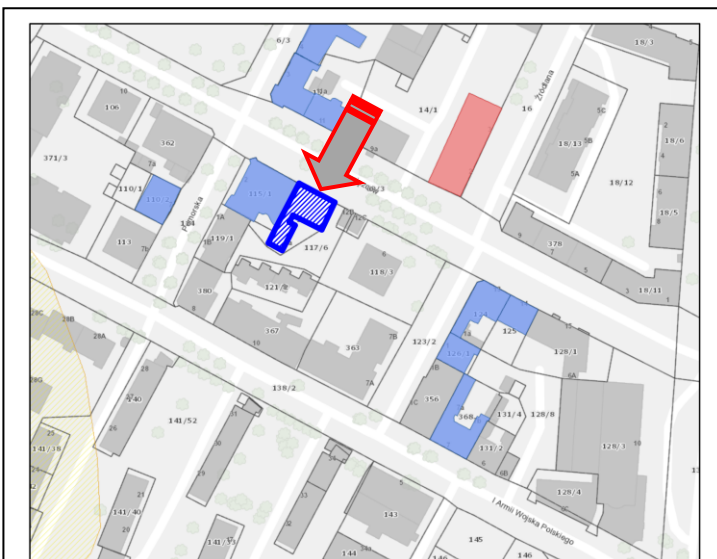
Obiekt ujęty w Gminnej Ewidencji Zabytków
na podstawie Zarządzenia Nr 87/14
Prezydenta Miasta Kołobrzeg
z dn. 21.10.2014 r.
(aktualizacja: zarządzenie nr 101/22
z dn. 26.08.2022 r.)

8. Historia, opis i wartości

Zespół zabudowy parafii katolickiej pw. św. Marcina powstał w k. XIX w. z inicjatywy ks. Linusa Schramma, który na ten cel wykupił ziemię (z pierwszym zakładem solankowym dra Behrenda). W 1893 r. wzniesiono dom parafialny i szkołę, a w l. 1894-1895 kościół (poświęcony 11.11.1895 r.). Projektantem całości był berliński architekt Engelbert Seibertz. Zespół (wraz z zakładem solankowym) nazywany „kołobrzeskim Watykanem” powstał ze środków Towarzystwa św. Bonifacego i darów Polaków (mieszkańców regionu i kuracjuszy). W kościele kazania głoszone po polsku i niemiecku. Dwuklasowa szkoła miała charakter wyznaniowy. Kościół zniszczony w 1945 r., pozostawał w ruinie, do 1956 r., kiedy został rozebrany w ramach usuwania ruin powojennych. Budynki parafialne początkowo służyły jako punkt etapowy PUR, później zaadaptowano je na cele mieszkalne, obecnie mieści się tu MOPS oraz schronisko dla bezdomnych.

Dawna szkoła i dom parafii tworzą jednorodny stylowo i kompozycyjnie zespół na rzucie litery „L”. Dwukondygnacyjne bryły, z wysokim podpiwniczeniem i mieszkalnym poddaszem, wymurowano z cegły i połączono niższym łącznikiem. Przekryte są osobnymi dachami czterospadowymi. Na froncie działki posadowiony jest budynek parafii, z fasadą od strony ul. Zwycięzców. Szkoła zamyka posesję od zachodu. Elewacje z cegły klinkierowej (podwórzowe częściowo tynkowane) zdobione są detalem ceramicznym, w tym z cegły i kształtki glazurowanej. Podzielone gzymsami cokołowym, kordonowym (z fryzem kostkowym), pasami cegieł i zwieńczone gzymsem ceramicznym kroksztynowym z fryzem geometrycznym (szereg stykających się okręgów). Fasada sześciosiowa akcentowana jest ryzalitem z trzema oknami w ostrołukowych blendach. Elewacje podwórzowe obu budynków opracowane analogicznie, pięciosiowe z dużym oknem ostrołukowym w skrajnej osi.

Neogotycki zespół o wysokich walorach architektonicznych i historycznych oraz wartości niematerialnej - zbudowany przez Polaków, kultywował polskie tradycje katolickie w niemieckim Kołobrzegu.

Kołobrzeg, ul. Zwycięzców 12-12A - plebania, <https://mapy.gis.kolobrzeg.pl>

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Ogólny stan zachowania – dobry; obiekty zespołu pod stałą opieką właścicielską, o zachowanych bryłach, kształcie dachu, pierwotnym układzie kompozycyjnym i podziałach elewacji. Stolarki okien współczesne, plastikowe, odtwarzające podziały historyczne. Wskazana jest renowacja ceglanego lica. Do rozważenia umieszczenie tablicy informacyjno-edukacyjnej o historii założenia parafii św. Marcina.

Wnioski i zalecenia konserwatorskie:

- wszelkie prace budowlano-konserwatorskie winny być **uzgadniane** z MKZ w Kołobrzegu. **Obowiązuje zachowanie:**

historycznej bryły, kompozycji i podziałów elewacji frontowej wraz z detalami wystroju architektonicznego, oryginalnych stolarek (okiennych, drzwiowych, balustrad schodów); w przypadku zniszczenia historycznej formy, przy wymianie wskazane jest odtworzenie pierwotnego kształtu i podziałów.

Widok z 1954 r. Źródło: miastokolobrzeg.pl

Oprac.: K. Wójcik, K. Tymbarski

10. Wykonanie karty
(autor, data i podpis)

**Biuro Dokumentacji Zabytków
w Szczecinie**
Maria Witek
10.2024

faksymile podpisu

11. Zatwierdzenie karty

(podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków